

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravnistru v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Dajte Slovincem uradnikov slovenščine zmožnih?

Zamore li na spodnjem Štajerskem kdo kot mešnik ali spovednik poslovati, pa bi slovenski ne znal? Gotovo ne. Zato je naravno, če Slovenci tirjamo tudi uradnikov, sodnikov itd. slovenščine zmožnih. Drugače se žali člen 19. o jednakopravnosti Slovencev z drugimi davkeplačilci, daje povod marsikaterim krivicam in sedaj je tekla celo — kri.

V Brežiškem okraju zasledili so trtno uš. Da jo zatrejo ali njeno razširjevanje omejijo, odposlali so potovalnega učitelja komisijo večih mož, katerim je nekaj delavcev dodanih.

Toda potovalni učitelj in udje komisije niso slovenščine dovolj zmožni, nekateri ne umejo celó nič slovenski in toraj ne morejo s tamošnjim slovenskim prebivalstvom občevati. Vrhu tega tamošnji vinogradarji ne verujejo, da bi trtna uš kaj posebno nevarnega bila. Pravijo, da je trs več ali manj oslavljen, bolan, ker se mu ni dovolj gnojilo itd. Zato so uže sprva pisano gledali tuje gospode, ki so hodili po njihovih vinogradih, trsje izkapali, sožigali, nove nasade prepovedavali.

Dokler trs ni nič rodil, vinogradarji niso prehudi bili. Vendar sedaj jih zgrabi nevolja in jeza, ko je po dolgih letih vendar enkrat polno grozdja. Ako toraj sedaj kdo pride v vinograd in tu pa tam z grozdem obloženi trs izkoplje, da mu uši poišče na koreninah in ga tako uniči, mora to posestnika silno zaboleti. Dodati je še, da so tam, kakor nam dopisnik iz Brežic poroča, ljudje v silnih stiskah, v pomanjkanji in zadolženi, sploh revni, da je za obupati, a brez vsega zaupanja so na gosposko.

Brez ozira na to je g. Pschibill, nadzornik delavcem, ki imajo vinograde zaradi trtne uši preiskavati, 6. 9. in 10. julija v gorice v Currovci prišel, pa je bil od kmetov silama pregnan.

Dne 13. julija predpoldnem se vrne obdan

od 6 žandarjev nad gornjo Pohanco v Ključeh. Bil je tudi slovenščine nezmožni okrajni komisar od okrajnega glavarstva zraven. Okolo 300 kmetov orožanih s palicami, motikami itd. jim brani v gorice vhajati. Komisar ne more posredovati, ker ne vé slovenski in žandarjev enega zadene kamen, ki ga je nekdo iz kmetov pogнал. Sedaj komandira Brežiški višji žandar streljati in res Bizeljskih žandarjev vodja ustrelil Vinka Lapuha, kmeta v Sromljah, da se k priči mrtev zgrudi na zemljo. Ostali žandarji pritisnejo z bajoneti, ranijo hudo 6 kmetov in ugrabijo še nekatere, da jih ženejo v ječo.

Poslanec g. Šnideršič je to po telegrafu zvedel v Gradec in takoj vprašal c. k. namestnika Kúbeka o strašnem dogodku in pristavil, da bi gotovo ne bilo prišlo do krvi prelivanja, ako bi politični uradnik, g. brežiški komisar, slovenski umel in ljudi podučil in pomiril, zato vpraša: je li vlada kaj storila, da se ondi ljudstvo podučí, in je li voljna na Slovenskem le slovenščine zmožnih uradnikov nastavljati?

G. baron Kúbek je v svojem odgovoru 1. priznal, da je tekla kri, 2. da odposlani politični uradnik ne zna dovolj slovenski, 3. da bode strogo izvrševati dal postavo (zastran trtne uši), 4. da ni vsa krivda pri uradnikih, ampak tudi pri tistih uplivnih in izobraženih možeh v okraju, ki bi imeli ljudstvo podučiti, in 5. da bi rad slovenske uradnike nastavljal pa jih nima, kajti uže 13 let se razven „ene bele vrane“, kakor je g. baron Kúbek se izrazil blagovolil, ni oglasil noben slovensk jurist k političnej službi.

Tako je odgovoril c. k. namestnik gosp. baron Kúbek, bivši državni poslanec nemških liberalcev graške okolice. Zakaj pa izmed precejšnjega števila slovenskih juristov se ne glasi več k političnej službi, tega g. baron ni pojasnil, a razjasni kmalu spomenica političnega Slovenskega društva ministru znotranjih zadev.

Državne poslance pa bomo prosili, da nas podkrepijo v državnem zboru.

Slovenščine nezmožnih uradnikov ne moremo rabiti na Slovenskem Štajerskem. V Ključah prelita kri potrjuje to tako strašno, da večjega dokaza nobeno pero ne zapiše, noben jezik ne izreče.

Dajte nam slovenščine zmožnih uradnikov. In če jih nimate, tako storite pri c. k. namestniku, česar je treba, da se dobijo. Saj k tistim denarjem (adjutum), katerega c. k. namestnik iz državne blagajnice prejema, da podpira juriste vstopivše v politično službo, doplačujemo tudi slovenski davkeplačilci.

Slovenske rojake, kmete v Brežiškem okraju pa naj naši čitatelji blagovolijo podučiti, da ni prav, kar počenjajo. Gosposkam ustavljati se, postopati nepostavno, to nikakor ni prav. Pošljejo naj deputacijo, n. pr. k okrajnemu glavarju, namestniku s prošnjo, naj jim letos vinograde in trsje do bratve na miru pustijo in če bi to ne pomagalo, naj sestavijo pritožbo do grofa Falkenhayna, ministra za poljedelstvo. S silo pa zoper žandarje in sedaj 200 tam nastavljenih vojakov, ne morejo ničesar opraviti, marveč bi le še večjim nesrečam povod dajali.

Sprejem cesarja na slovensko-nemškeje meji.

Iz Ljutomera dobili smo in iz Radgone dopisov, ki poročajo, kako so Slovenci cesarja pozdravljali v Radgoni. Veselo je brati, kako so se Slovenci banderaši, Veržejski strelici obnašali. Želeč pa v Slov. Gospodarji mogoče natančno popisati vse, kar se je v nazočnosti cesarja godilo pri nas, prosimo podrobnejih poročil še iz Ptujca, Slatine, Šmarije, št. Jurija, Celja, Laškega, Zidanega mosta in Terbovelj.

Danes objavimo na tem mestu, kako so št. Iljčani v Slov. goricah cesarja počastili.

Šentilj pri Spielfeldu. Naša fara je prva ob južnej železnici na nemški meji. Zanimalo bo toraj ves slovenski svet, kako da smo 9. dan julija našega presvitlega cesarja sprejeli mi, ki smo tako rekoč slovenski graničarji ob nemškeje meji. Velika nevarnost je pretila našim predstaršem nekdanj od južno-izhodne strani po divjih Turkih, enaka, dasiravno v drugem pomenu, nam preti zdaj od severno-zahodne strani. Turčini namreč bi nam radi bili vzeli sv. katoško vero, Nemci-liberalci pa našo narodnost in ž njo še po vrhu sv. vero. Dovolj dokazov imamo iz vsakdanje skušnje, da so naši nemčurji skorej brez izjeme tudi slabi, le samo po imenu kristjanje. Čestital bi vsakemu Slovincu, ki se uči nemščine, da bi ž njo si tudi prilastil dobrih lastnosti poštenega Nemca. Pa navadno je narobe: Slovenec z nemščino srka tudi v sé versko vnamarnost. Kdor pošten Slovenec

hoče biti, vere svete nikdar ne sme zatajiti. In kakor verni Slovenci smo pozdravili Šentiljčani svojega premilostnega vladarja. Sklenili smo s prva, da bomo se postavili na veliki cesti pri cerkvi, ktera je tik železnice pred predorom ali tunelom. To je bila tudi pametna misel, kakor je izid potrdil. Pa sebičnost ima prò tudi svoje pote in tako je prišlo, da nam je bil za cesarjev pozdrav odločen prostor pred tukajšnjim malim kolodvorčekom, ki je za predorom, skorej četrt ure od cerkve proti Mariboru oddaljen.

Že dalj časa so naše deklina delale vence, posebno pa še zadnjo nedeljo po popoldnašnji službi božji pozno v noč in še celi pondeljek je bilo ogromno dela. Kolodvor je bil z večimi in manjšimi maji — bilo jih je čez sto — v resnici lepo okrašen. Na vsakem maji je bila ena ali več banderic. Pred kolodvorom je visela več metrov dolga belo-zelena zastava. Vsi maji so bili z lepimi venci zvezani in večji zmed njih tudi s krasnimi venci okinčani. Na sredini je bil napis: „Franc Jožefa naj nam Bog živi“. Ravno tako pa smo tudi farno cerkev ozaljšali. Na severni strani cerkve počenši do velike steze je bilo postavljenih čez 70 majev, okinčanih z zastavami, s šopki, in z zelenimi venci. Most nad železnico med cerkvijo in farovžem je bil popolnoma podoben slavoloku, s smerečjem vse lepo preprežen, z venci zakrit in ker nam je bila po okrajnem glavarju slovenska trobojnica prepovedana, smo postavili nad most prekrasen lipov venec okrašen s traki in najlepšimi cvetličnimi šopki. Po vsej pravici bi se zamoglo reči gledé kinča pri cerkvi in kolodvoru: „Tukaj slava vence vije“. Tudi vse hiše ob železnici so bile z banderami, in z venci lepo okrašene, naj lepše pa šolsko poslopje in nekoliko više ležeča hiša pridnega narodnjaka g. A. Thalerja.

Že pred četrtu uro popoldne se je začelo ljudstvo na kolodvoru in pri cerkvi zbirati. Ob 1/5. uri smo bili že vsi na kolodvoru zbrani. Ljudstva je bilo gotovo nad 2000: dosluženi vojaki, — med njimi več dekoriranih — s svojo bandero, šolarji in šolarce, katerih je bilo 70 belo oblečenih in ovenčanih. Vsi šolarji in šolarce so imeli čez ramo zeleni venec in v rokah cveteče šopke. Tako smo bili pripravljeni, ko nam ob 1/6. uri lepo vbrano zvonjenje in možnarjev pok naznanja, da se cesarjev vlak približuje. Ko svitli cesar cerkev zagledajo, iz ktere visokih lin in strehe je 5 velikanskih zastav Nj. Veličanstvo pozdravljajo, zapustijo svoj vagon, ter zunaj vagona stojé na najnižji stopnici si na vse strani ogledujejo, kaj da so vse mladih Slovenk pridne roke priredile mogočnemu vladarju v čast. Hlapon s prikopljenimi vagoni komaj da se naprej giblje. Cesar in Njihovo visoko spremstvo, ki je po večem